

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Europese Zaken
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 27 november 2012
Referentie BR1813

Betreft: Inbreng voor het rondetafelgesprek over de voltooiing van de Economische en
Monetaire Unie (EMU) en interimrapport Van Rompuy

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor Europese Zaken,

Ten behoeve van het rondetafelgesprek over de voltooiing van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en het interim-rapport 'Van Rompuy' dat zal plaatsvinden op 7 december a.s. treft u hieronder mijn inbreng aan. Naast directeur van de Nederlandse Vereniging van Banken vervul ik ook de functie van voorzitter van het executive committee van de European Banking Federation (EBF) en in die hoedanigheid ben ik ook voorzitter van de International Banking Federation (IBFed).

Belang van Europees Banktoezicht

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) verwelkomt de voorstellen voor een Europees toezichtsmechanisme (SSM) dat toezicht zal houden op alle banken in de Eurozone. De SSM zou moeten zorgen voor een meer geïntegreerd Europees toezicht, een gelijk speelveld en lagere kosten voor banken. Of deze doelstellingen worden bereikt hangt in grote mate af van de invulling van de juiste verdeling van toezichtstaken tussen de nationale en Europese toezichthouder. De communicatie en samenwerking tussen de nationale toezichthouders en het SSM, als onderdeel van de Europese Centrale bank (ECB) moet optimaal zijn. Duidelijk en transparant. Aangezien dagelijks toezicht zal worden uitgevoerd door de nationale toezichthouder moeten banken weten wie toezicht houdt op welk onderdeel van het bedrijf. Voorkomen moet worden dat met de komst van het Europees toezichtmodel het toezichtlandschap voor Europese banken alleen maar complexer wordt.

Met het oprichten van een centrale toezichthouder zet Europa haar eerste stap om te breken met de vicieuze cirkel tussen probleembanken en overheidsschulden. Met een Europees toezicht voorkomen we dat problemen van banken overslaan op overheden door een gelijk speelveld van nationale toezichthouders. Essentieel hierbij is dat ook het crisis management naar het Europese niveau wordt getild. Anders blijft onduidelijkheid bestaan over wie waarvoor verantwoordelijk is. Zorgelijk in dit verband is de recente lijn die in de Raad wordt besproken ten aanzien van de Recovery&Resolution Directive (RRD) voorstellen. In de Raadscompromis teksten wordt namelijk ingezet op meer bevoegdheden voor lidstaten. Dit staat haaks op de goede beweging die is ingezet naar meer Europa op het toezichtsterrein. Ingezet moet worden op toewerken naar een geharmoniseerd Europees crisismanagement raamwerk met een Europese resolutieautoriteit.

In aanvulling op het Single Rule Book gaat de European Banking Authority (EBA) zich toeleggen op het opstellen van het Single Supervisory Handbook. Hierbij dienen alle toezichthouders op een zelfde wijze in de praktijk toezicht te houden. Daarom is het van belang dat een Single Supervisory Handbook snel wordt uitgewerkt en toegepast.

Single Rule Book

Een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende SSM is het Single Rule Book, een uniforme set regels die consistent in alle 27 lidstaten wordt toegepast. Hiermee wordt het gelijke speelveld verder vergroot. Nederlandse banken hebben er groot belang bij dat in Europa op dit vlak een gelijk speelveld ontstaat.

Het Single Rule Book is een voorwaarde voor de volgende stap in de totstandkoming van de bankenunie namelijk een EU Resolutiemechanisme en een Resolutiefonds. Een deel van de set uniforme regels is al in de herziene richtlijn voor kapitaal en liquiditeitseisen voor banken (CRD IV) uitgewerkt. Het zijn strenge voorwaarden voor toetreding tot de bankenunie en zorgt dat ervoor dat de toegetreden banken met een schone lei starten als onderdeel van de bankenunie.

Discretionaire bevoegdheden, zoals door een aantal lidstaten bepleit in de CRD IV onderhandelingen, kunnen het Single Rule Book ondermijnen. Tevens kan hierdoor onduidelijkheid en onzekerheid over het toezicht ontstaan zeker voor grensoverschrijdende banken. Dit brengt vanzelfsprekend ook onnodig hogere kosten met zich mee. Dit resulteert in een concurrentievervalsing voor Nederlandse banken. De Europese Bankautoriteit (EBA) zal daarom als regelgever voor de Europese Unie moeten toezien op het een Single Rule Book. De rol van de EBA zal met de komst van de SSM dus ook niet moeten worden verzwakt.

Strikte scheiding monetaire en prudentiële taak

De NVB is het eens met de richting in het voorstel van de Commissie dat de monetaire rol van de ECB strikt gescheiden moet zijn van deze nieuwe prudentiële taak. Duidelijkheid over de verhouding tussen de ECB als eindverantwoordelijk toezichthouder, de nationale toezichthouder(s) en de rol van EBA is wenselijk.

De "conflict of interest" tussen haar rol als toezichthouder en haar monetaire taken, zou te allen tijde voorkomen moeten worden zodat de onafhankelijkheid van de ECB gegarandeerd blijft. De toezichtstaken en monetair beleid van de ECB zouden daarom strikt gescheiden moeten worden (chinese walls). Door de ECB juist te equiperen zal de betrouwbare reputatie van de ECB verzekerd blijven.

Democratische verantwoording

Op de huidige monetaire dialoog in het Europees Parlement na is er beperkte democratische controle op de ECB. Met de nieuwe taken voor de ECB is een aanpassing gewenst. Dit ligt in lijn met de plannen voor een politieke unie, die naast de bankenunie een onderdeel vormt in de plannen van Van Rompuy. Belangrijk in dit kader is om snel duidelijkheid te krijgen wie eindverantwoordelijk zal worden voor macro-prudentieel toezicht, óf de ECB óf de nationale toezichthouders. Ook rijst de vraag wie de macro-prudentiele maatregelen zal gaan implementeren. Wanneer de ECB eindverantwoordelijke wordt is een democratische verantwoording aan het nationale- of Europees Parlement een logisch gevolg. Verder zal onderzocht moeten worden welke rol de European Systemic Risk Board (ESRB) hierbij kan vervullen.

De implementatietermijn van het SSM is ambitieus. De juiste volgorde van de verschillende elementen van de bankenunie is van vitaal belang. Een continue kwaliteit van het banktoezicht is prioriteit, zeker tijdens de implementatie van CRD IV en crisismanagement. De totstandkoming van de bankenunie moet gezien worden als een evolutionair proces waarbij een echt Single Rule Book, de afronding van richtlijn crisismanagement, Depositogarantiestelsel (DGS) en het effectief opereren van het SSM noodzakelijke stappen zijn.

Begrotingsunie

De bankenunie en de begrotingsunie kunnen niet los van elkaar worden gezien omdat de laatstgenoemde noodzakelijk is voor een stabiele bankenunie en muntunie.

Voor een verdere oplossing van de huidige crisis en ter voorkoming van eventuele toekomstige problemen zullen nog meer maatregelen nodig zijn. Samen met de voorstellen voor strengere eisen in het kader van Bazel III, de voorstellen voor een Depositogarantiestelsel en crisismanagement draagt het SSM bij aan de financiële stabiliteit binnen de Eurozone. De combinatie van deze voorstellen zullen ertoe leiden dat de risico's bij een eventueel faillissement van een bank voor de samenleving aanzienlijk verkleinen. De banken krijgen gelijktijdig ook meer "vel op de botten". Om eventueel besmettingsgevaar in de toekomst te voorkomen zouden lidstaten nu ook stappen moeten nemen om hun huishoudboekje op orde te krijgen. Begrotingsdiscipline op korte en lange termijn is daarom gewenst.

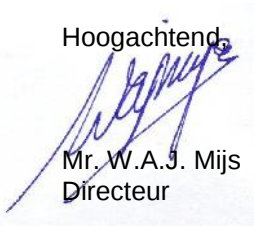
Belangrijk hierbij zijn de plannen van Van Rompuy, waarin verdere stappen richting voltooiing van een Europese en Economische Monetaire Unie worden uitgewerkt die tot meer begrotingsdiscipline van lidstaten moeten gaan leiden. Iedere component van het plan van Van Rompuy kan gezien worden als een antwoord op het verloren vertrouwen in Europa namelijk het verdwijnen van de interbancaire markt (bankenunie), het opdrogen van markt voor Eurozone staatspapier (begrotingsunie), de twijfels over de mogelijkheid om economische groei te generen in de lidstaten (economische unie) en een antwoord op de beperkte democratische besluitvorming (politieke unie).

Het voorstel voor oprichting van een bankenunie kan samen met een Europees raamwerk voor begrotingsbeleid een belangrijke stap zijn voor verdere Europese integratie. Voldoende garanties op EU niveau van 'burden sharing' is een belangrijke voorwaarde voor Europees toezicht op de financiële sector en het instellen van één Depositogarantiestelsel en een Europees Resolutiefonds. De NVB benadrukt hierbij wederom het belang van het Single Rule Book en het gelijke speelveld in Europa.

Coördinatie Economisch beleid

Voor een optimale werking van de Europese interne markt, een sterke concurrentiepositie van EU bedrijven en de werkgelegenheid is samenwerking tussen Europese lidstaten en afstemming van het macro economisch beleid en -wetgeving tussen de lidstaten van belang. Dit betekent minder administratieve lasten en minder barrières voor het bedrijfsleven. Voor Europese groei en concurrentiekracht is het wezenlijk dat structurele hervormingen in de lidstaten worden doorgevoerd en de Europese interne markt goed functioneert. Juist in de huidige economische situatie is verdere integratie van markten en financiële stabiliteit van belang voor economische groei. Daarbij is het van belang dat er op een voortvarende manier besluitvorming plaatsvindt op Europees niveau. Alleen op die manier kan er zekerheid en stabiliteit worden geboden aan burgers het bedrijfsleven en de financiële sector.

Hoogachtend,

Mr. W.A.J. Mijs
Directeur